

Motion om att underlätta för besöksnäringen

Motion av Jan Jönsson och Anne-Lie Elfvén (båda L)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Jan Jönsson och Anne-Lie Elfvén (båda L) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna föreslår åtgärder för att förenkla och förbättra förutsättningarna för besöksnäringen i Stockholm. Motionärerna anser att besöksnäringen är viktig för stadens attraktivitet och ekonomi och att det finns ett behov av minskad byråkrati, ökad serviceanda samt bättre och mer förutsägbara regler och processer.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Stockholms Stadshus AB, Svensk Handel och Visita Stockholm.

Stadsbyggnadsnämnden avstår från att svara på remissen då de har lite att tillföra avseende förslagen eftersom dessa främst rör tillståndsgivning som sker inom andra nämnders ansvarsområden.

Stadsledningskontoret anser att analys och uppdatering av stadens rutiner och regelverk sker samordnat med befintliga och pågående uppdrag, aktiviteter och initiativ, exempelvis inom ramen för stadens arbete med regelförenkling för företagare, digitalisering av tillståndsprocesser samt det förbättringsarbete som redan sker i dialog med branscherna. Stadsledningskontoret anser därför att motionen inte föranleder ytterligare uppdrag.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att det pågår ett löpande arbete med att hitta sätt att effektivisera tillsynen och förenkla och underlätta för företagarna i deras kontakter med nämnden. I takt med att förenklade processer utvecklas i samverkan

mellan berörda nämnder i staden, samt att ytterligare digitala lösningar driftsätts förenklas näringslivets kontakter med staden allt mer.

Socialnämndens bedömning är att det redan idag finns ett gott samarbete mellan nämnden och näringsidkarna. Vidare är det en balansakt att upprätthålla tillräcklig kontroll för att upptäcka och förhindra fusk och oegentligheter utan att vara alltför byråkratiskt för den stora majoritet av näringsidkare som sköter sig. Nämnden anser att den balansen fungerar och att föreslagna åtgärder i nuläget inte är behövliga.

Trafiknämnden avgränsar sitt yttrande till frågor om polistillstånd och markupplåtelse, eftersom motionen berör flera förvaltningar. Nämnden saknar befogenhet vid exempelvis överträdelse och ansökningar, då staden endast är remissinstans till polisen i tillståndsfrågan. Hanteringen förbättras dock kontinuerligt.

Stockholms Stadshus AB anser att besöksnäringen är viktig för stadens utveckling och attraktivitet. Det ska vara lätt för näringsidkare att komma i kontakt med staden, speciellt i tillstånds- och tillsynsfrågor.

Svensk Handel tillstyrker förslagen i motionen.

Visita Stockholm ställer sig bakom förslagen i motionen och välkomnar det tydliga engagemanget för att förbättra förutsättningarna för besöksnäringen i Stockholm.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Det är glädjande att motionärerna lyfter fram besöksnäringens betydelse för Stockholms utveckling, attraktivitet och sysselsättning. Frågor om tillstånd, tillsyn och god service till stadens företagare är centrala för att skapa ett gott företagsklimat och en levande stadsmiljö.

Staden arbetar redan i dag aktivt med dessa frågor inom ramen för pågående uppdrag, bland annat genom det stadsövergripande arbetet med regelförenkling, digitalisering av tillståndsprocesser och utveckling av service till företagare. Den nya näringslivspolicyn ger också tydliga verktyg för att fortsätta det arbetet.

Det finns ett väl fungerande branschråd för besöksnäringen som är en viktig arena för dialog och utveckling, det arbetet ska fortsätta! Samtidigt behöver arbetet med tillsyn, tillstånd och regelförenkling ske löpande inom respektive förvaltnings ansvarsområde, i enlighet med näringslivspolicyn och i takt med att nya behov identifieras.

Socialnämndens riktlinjer för serveringstillstånd reviderades så sent som 2024, efter dialog med branschen. Även övriga berörda nämnder arbetar fortlöpande med förbättringar, bland annat genom nya e-tjänster och förenklade processer.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Bilaga

Motion om att underlätta för besöksnäringen, dnr KS 2025/447-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

1. Att bifalla motionen.
2. Att därutöver anföra.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande. Remissvaren från Svensk Handel och Visita visar att motionen ligger helt rätt. Båda organisationerna ställer sig bakom motionens syfte och flera av dess förslag. När branschens största företrädare på detta sätt bekräftar behovet av de åtgärder som motionen lyfter, är det uppenbart att allt inte fungerar så väl som den rödgröna majoriteten vill påskina.

Svensk Handel lyfter vikten av att det ska vara lätt att göra rätt, och att stadens tillstånds- och tillsynsverksamhet ska präglas av dialog, rådgivning och kundfokus. De stödjer också förslagen om en årlig översyn av regelverket inom ramen för branschrådet och om en gemensam genomgång av stadens rutiner och arbetssätt för att förenkla för företagen.

Visita framhåller liknande behov: snabbare och mer tillgängliga tillståndsprocesser, modernare och digitalt tillgängliga regelverk samt utveckling av uteserveringar och satellitserveringar. De betonar att små och medelstora företag särskilt drabbas av komplicerade processer och att stadens bemötande och arbetssätt har stor betydelse för branschens utveckling.

Mot den bakgrunden är det svårt att hävda att motionen skulle vara överflödig. Tvärtom visar branschens remissvar att det finns ett tydligt behov av en samlad översyn, och att staden bör arbeta närmare näringen i dessa frågor.

För att Stockholm ska vara en attraktiv och levande stad måste staden lyssna på dem som driver den. Besöksnäringen är en av våra viktigaste tillväxtmotorer och behöver tydliga regler, förutsägbara processer och en stad som samarbetar snarare än bromsar.

Vi förväntar oss därför att staden tar till sig av branschens synpunkter och genomför den föreslagna översynen tillsammans med näringen, med årlig uppföljning i branschrådet.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 26 november 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jan Jönsson (L) och Jonas Naddebo (C) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Jan Jönsson och Anne-Lie Elfvén (båda L) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen framförs behovet av att underlätta för besöksnäringen i Stockholm genom ett mer serviceinriktat och samordnat arbetssätt inom stadens tillstånds- och tillsynsverksamhet. Motionärerna efterfrågar ett helhetsgrepp för att minska byråkratiska hinder och underlätta etablering och utveckling av verksamheter inom exempelvis restaurang, hotell och nöjesliv.

I motionen framförs bland annat förslag om snabbare handläggningstider, förbättrad telefonservice, förenklade ansökningsförfaranden för etablerade företag samt regelöversyner för uteserveringar, satellitserveringar och dansverksamhet. Vidare föreslås att besöksnäringens intressen vägs in vid stadsplanering och större ombyggnationer samt att årliga översyner av regelverket sker i samverkan med branschen.

Motionen betonar vikten av en levande stadsmiljö och ett ökat samspel mellan näringsliv och stadens förvaltningar för att främja ett hållbart och attraktivt stadsliv.

I motionen lämnas två förslag:

3. Att staden, i samråd med representanter för besöksnäringen, genomför en utredning av det rådande regelverket samt uppdaterar sina rutiner och arbetssätt för att ytterligare underlätta för branschen med särskild hänsyn till de punkter som berörts i motionen.
4. Att en årlig översyn av regelverket och dess effektivitet sker inom ramen för branschrådet, där representanter från både staden och besöksnäringen regelbundet träffas.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, Stockholms Stadshus AB, Svensk Handel och Visita Stockholm.

Stadsbyggnadsnämnden avstår från att svara på remissen då de har lite att tillföra avseende förslagen eftersom dessa främst rör tillståndsgivning som sker inom andra nämnders ansvarsområden.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret	6
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	7
Socialnämnden	9
Trafiknämnden	12
Stockholms Stadshus AB	14

Svensk Handel	16
Visita Stockolm	16
Reservationer m.m.	19

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

I kommunfullmäktiges budget för 2025 framgår staden gentemot företag ska bedriva en bra och kostnadseffektiv verksamhet där det är lätt att hitta rätt service eller rätt myndighetsutövning. Stadens samarbete med näringslivet ska vidareutvecklas för att minska byråkratiska hinder för små och medelstora företag. Servicesektorn och inte minst besöksnäringen har en stor potential att växa.

Stadsledningskontoret instämmer i motionärernas bedömning att besöksnäringen är en central del av Stockholms attraktionskraft, ekonomiska utveckling och sysselsättning. Besöksnäringen bidrar inte enbart till stadens ekonomi utan även till ett levande stadsliv, trygghet, nöjes- och kulturutbud och internationell synlighet. Stockholms stad konkurrerar globalt för att attrahera investeringar, företagsetableringar, talanger och besökare. En stark och växande besöksnäring är en viktig del i denna attraktionskraft.

Den vanligaste kontakten mellan kommunen och företagen sker vid tillståndsansökningar och tillsyn. Företagens verksamhet påverkas därmed av flera förvaltningar inom den kommunala organisationen, inte minst vad gäller myndighetsutövning. Kommunens service är en av flera viktiga delar av hur näringslivet uppfattar företagsklimatet. Arbetet med att utveckla stadens myndighetsutövning är en central del som kontinuerligt utvecklas och förbättras utefter den återkoppling som kommer staden till del genom dialoger, enkäter och mätningar. Servicefaktorer som tillgänglighet, attityder, rättssäkerhet, kompetens och bemötande är delar som ständigt behöver utvecklas för att möta de behov som företagen har.

Kontakten med staden ska vara smidig, effektiv och enkel. Då den vanligaste kontakten med staden handlar om tillstånd och myndighetsutövningen är organiserad i olika nämnder är det oundvikligt att man som företagare måste ha kontakt med flera handläggare. Stadens långsiktiga utvecklingsarbete syftar till att kunna erbjuda en sammanhållen tillståndsprocess där det ska vara enkelt att använda e-tjänster och kunna ha en överblick över de ärenden som är aktuella. Parallellt med detta utvecklas samverkansformer och samarbeten för att underlätta för företagare för att underlätta för företagare i sina kontakter med staden. Ett gemensamt utvecklingsarbete leds av kommunstyrelsen tillsammans med de berörda nämnderna för att förenkla för företagare i deras kontakter med stadens tillståndsgivande verksamheter. I arbetet

deltar servicenämnden, trafiknämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och socialnämnden.

Motionärerna lyfter viktiga aspekter såsom behovet av minskad byråkrati, ökad serviceanda och mer förutsägbara och transparenta regelverk. Dessa är frågor som staden kontinuerligt arbetar med, inte minst genom de samverkansformer som redan finns etablerade mellan staden och näringslivet, däribland det befintliga branschrådet för besöksnäringen.

Stadsledningskontoret konstaterar att kortare handläggningstider är en av de fem mest prioriterade åtgärderna hos företagen för att förbättra företagsklimatet i staden. I staden pågår ett kontinuerligt utvecklingsarbete med att ge en mer effektiv myndighetsutövning och god service till företagen. Som exempel har socialförvaltningens förbättringsarbete gällande tillstånd gett goda resultat i förkortade handläggningstider och antal beviljade serveringstillstånd. Utveckling av stadens e-tjänster för företag som ska ansöka om tillstånd pågår.

Stadsledningskontoret anser att analys och uppdatering av stadens rutiner och regelverk sker samordnat med befintliga och pågående uppdrag, aktiviteter och initiativ, exempelvis inom ramen för stadens arbete med regelförenkling för företagare, digitalisering av tillståndsprövar och samt det förbättringsarbete som redan sker i dialog med branscherna. Stadsledningskontoret anser därför att motionen inte föranleder ytterligare uppdrag.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att Motion av Jan Jönsson (L) och Anne-Lie Elfven (L) om att underlätta för besöksnäringen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 augusti 2025 följande.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation av Elin Hjelmestam (L), se Reservationer m.m.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 27 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att det motionärerna framför är viktigt och att det är angeläget att staden fortlöpande arbetar med utvecklings- och förenklingsarbete i enlighet med det syfte som anges i motionen. Generellt kan sägas att miljöförvaltningen bedriver ett löpande arbete för att effektivisera och förenkla tillsynen.

Samordning sker också mellan olika tillsynsområden där det är möjligt och lämpligt. Utveckling sker också löpande för att uppnå ett än mer träffsäkert riskbaserat urval, inom de tillsynsområden där det är tillämpligt. Miljöförvaltningen deltar också i det stadsövergripande arbetet *Rätt väg in* som syftar till att underlätta för företagare vid nyetablering av verksamheter i staden.

Miljöförvaltningen arbetar systematiskt med verksamhetsutveckling i syfte att förenkla och effektivisera förvaltningens processer, för att underlätta för medborgare och näringsliv. Det pågår ett löpande arbete med utveckling av nya e-tjänster för att förenkla för företagare, där ett exempel är att livsmedelsverksamheter numera själva kan ladda ner intyg om registrerad livsmedelsverksamhet. Ett annat exempel är digital inrapportering av mobila och stationära köldmedier.

Nedan kommenterar förvaltningen de förslag i motionen som berör miljö- och hälsoskyddsnämndens myndighetsutövning och förvaltningen ger även exempel på hur förvaltningen i samarbete med andra förvaltningar anpassar sitt arbetssätt i syfte att göra det enklare att starta en verksamhet.

Serviceinriktad tillsyn och myndighetsutövning med rådgivande funktion

Vid ansökan om serveringstillstånd hos Tillståndsenheten på socialförvaltningen skickas ärendet på remiss till miljöförvaltningen för bedömning av störningsrisk. I samband med remissförfarandet återkopplar miljöförvaltningen direkt till sökanden med information om gällande regler för musikbuller, samt hur verksamheten kan planera och utforma verksamheten akustiskt för att förebygga störningar för närboende. Vägledningen syftar till att underlätta för verksamheten att redan i planeringsskedet förebygga eventuella ljudstörningar. Förvaltningens handläggare finns även tillgängliga för verksamheterna för fortsatt dialog och rådgivning om så önskas från verksamhetens sida.

Avseende ansökan om serveringstillstånd pågår även en översyn av processen som innebär att ansökan om serveringstillstånd hålls ihop med registrering av livsmedelsverksamhet. Detta innebär en förenkling för verksamheter som behöver registrera livsmedelsanläggning inför ansökan om alkoholtillstånd. Härutöver har e-tjänsten för registrering av livsmedelsverksamhet förenklats i flera steg för att göra det enkelt för företag. Tjänsten är en av de första i staden att koppla till den sammansatta bastjänsten för grunddata om organisationer (SSBTGO), vilket medför att företag inte behöver ange samma uppgifter flera gånger i samband med ansökan. Den sammansatta bastjänsten för grunddata om organisationer tillhandahålls av Bolagsverket, Skatteverket och Statistikmyndigheten SCB. Tjänsten används för att fylla i information i e-tjänster/ digitala tjänster, exempelvis för offentliga aktörers e-tjänster.

Under våren har förvaltningen även driftsatt tjänsten ”Diariet på webben”. Tjänsten nås via stadens webb och innebär att medborgare och företag kan söka fram sitt ärende och löpande ta del av vad som hänt i ärendet. Tjänsten möjliggör att

medborgare och företag snabbare kan ta del av ny information. Sedan tidigare har man dock kunnat få motsvarande information via stadens Kontaktcenter.

Tillåtna ljudnivåer i vissa kulturzoner

Motionärerna föreslår att det ska finnas utrymme för högre ljudnivåer nattetid i vissa kulturljudzoner.

I 2023 års budget uppdrog Kommunfullmäktige åt stadsbyggnadsnämnden att tillsammans med exploateringsnämnden, kulturnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden utreda möjligheterna att identifiera zoner i områden utan bostäder där högre ljudnivåer kan tillåtas för ett levande nattliv. Uppdraget resulterade i en rekommendation att etablering av kulturverksamheter bör ske integrerat med befintliga verksamheter och boende i hela staden istället för i utpekade ljudzoner. Stadens vägledning för etablering av musikverksamheter fungerar här som ett stöd för verksamheterna.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden gör i tillsynen alltid en bedömning i varje enskilt fall om det föreligger risk för olägenhet i den mening som avses i miljöbalken, utifrån Folkhälsomyndighetens riktvärden för buller inomhus. Bedömningen görs utifrån de förutsättningar som råder och med beaktande av att likabehandlingsprincipen upprätthålls mellan olika verksamhetsutövare, vilket också bidrar till likvärdiga konkurrensvillkor.

Satellitservering och danstillstånd

Vid eventuella tillstånd till dans utomhus är det viktigt att verksamheten utformas så att uteserveringen och dansmusiken håller en ljudnivå som klarar Folkhälsomyndighetens riktvärden för musikbuller inomhus i närliggande bostäder. För stöd och hjälp vid planeringen av verksamheten kan miljöförvaltningen tillhandahålla ovan nämnd vägledning.

Sammanfattningsvis konstaterar förvaltningen att det pågår ett löpande arbete med att hitta sätt att effektivisera tillsynen och förenkla och underlätta för företagarna i deras kontakter med miljöförvaltningen. I takt med att förenklade processer utvecklas i samverkan mellan berörda förvaltningar i staden, samt att ytterligare digitala lösningar driftsätts förenklas näringslivets kontakter med staden allt mer.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 september 2025 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Jan Jönsson (L), se Reservationer m.m.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 11 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Socialförvaltningen delar motionärernas uppfattning besöksnäringen är mycket viktig för Stockholm och bidrar till en levande, välkomnande och attraktiv stad att både bo i och besöka. En storstad behöver ges förutsättningar för att leva och den infrastruktur av exempelvis krogar, restauranger, nattklubbar och hotell som besöksnäringen består av ska stöttas av staden.

Socialförvaltningens svar utgår ifrån de delar av motionen som berör förvaltningens ansvarsområde – tillståndsgivning samt tillsyn över alkohollagen.

Socialförvaltningens mål är att erbjuda stadens näringsidkare god service.

Förvaltningens arbete styrs dock av lag, förordning och kommunens riktlinjer om serveringstillstånd.

Utökad tillgänglighet och effektivitet

Inom Stockholms stad finns ett kontaktcenter, en service öppen måndag–torsdag 08.00–16.00 samt på fredagar 08.00–15.00. Kontaktcenter svarar på frågor gällande serveringstillstånd. Det går därmed alltid att få svar på frågor kring handläggningen och handläggningsprocessen. Finns det en tilldelad handläggare i ärendet går det också att kontakta denne, både per mail och telefon. Förvaltningen har även som arbetssätt som innebär att när en ny ansökan kommit in kontaktas alltid sökande per telefon. Detta för att sänka tröskeln för kontakt, kunna besvara eventuella inledande frågeställningar, i syfte att snabba på handläggningen och underlätta i fortsatta kontakter. Handläggarna har inga särskilda telefontider utan är tillgängliga så mycket de kan. Är den specifika handläggaren som söks inte anträffbar finns hänvisningar till kollegor, gruppleadare eller chefer som kan besvara frågor eller vägleda vidare.

Förvaltningen är också alltid tillgänglig via e-post, både via personliga e-postlådor samt via en funktionsbrevlåda som alltid bevakas. Förvaltningen har även en ”jour”-funktion som kan hantera och besvara brådskande frågor. Förvaltningen bedömer att det inte behövs ytterligare en telefonservice för att komma i kontakt med oss.

Under 2024 var den genomsnittliga handläggningstiden 69,3 dagar för nya tillstånd, ägarskiftet och ändrade ägarförhållanden. Det ska i sammanhanget erinras om att det förordningsstadgade kravet på handläggning av nya tillstånd enligt alkoholförordningen är 4 månader från det att ärendet är komplett. Med lagens remisskrav att hämta in uppgifter från andra myndigheter (såsom Polismyndigheten eller andra förvaltningar) tar det som regel 3-5 veckor innan ärendet kan börja bedömas. Behövs någon komplettering göras tar det ytterligare någon vecka. När handläggningstiden drar ut på tiden är det inte sällan på grund av sökandena själva, att de exempelvis inte kommer in med efterfrågat, nödvändigt underlag. Tidsutdräkt i handläggningen kan också bero på att sökanden inte får godkänt resultat på Folkhälsomyndighetens kunskapsprov för serveringstillstånd, vilket är en förutsättning för att kunna beviljas tillstånd.

Ingripanden mot tillstånd

Det är alkohollagen som reglerar när ingripanden mot tillstånden behöver ske. Förvaltningen gör en bedömning när ett ingripande ska ske, och gör redan där en

bedömning vad som är tillräckligt allvarligt för ett ingripande. Det är långt ifrån alla brister som upptäcks som leder till ingripanden mot serveringstillstånden. Ofta nöjer sig förvaltningen med att påtala en smärre brist. Detta görs exempelvis i samband med en genomförd tillsyn. Det är först när brister upprepas, eller är av allvarligare slag, som ett ingripande mot serveringstillstånden sker.

Förenklat tillståndsförfarande för befintliga tillståndshavare

Motionärerna föreslår vidare ett förenklat ansökningsförfarande för befintliga tillståndshavare. Kravet på lämplighet enligt alkohollagen ska vara uppfyllt under hela tillståndstiden. Det innebär att tillstånden löpande ska omprövas så att lämplighetskravet alltså är uppfyllt. Förvaltningen gör därför dels stickprov, dels prövar på förekommen anledning, samt gör en lämplighetsprövning av sökande eller tillståndshavare när en förändring i bolaget sker. En näringsidkare som redan är tillståndshavare prövas därför på nytt som ett sätt att möta kraven på att regelbundet pröva lämpligheten hos stadens tillståndshavare. Detta är också anledningen till att även befintliga tillståndshavare prövas fullt ut.

Cateringtillstånd, "satellit"-uteserveringar och danstillstånd

Förvaltningen har förståelse för att det för näringsidkare, i synnerhet i storstadsregioner som Stockholms län, framstår som otympligt och byråkratiskt att behöva ha cateringtillstånd i flera kommuner. Det hör troligen inte till ovanligheten att en cateringfirma i vårt län är aktiv i fler än en kommun. Förvaltningen kan inleda en dialog med länsstyrelsen i Stockholm angående detta.

Socialförvaltningen anser att det kan finnas skäl att se över riktlinjerna för serveringstillstånd vid uteserveringar. Det är inte kommunens uppgift att hantera de tidigare danstillstånden, nu anmälan om dans. Denna uppgift ligger hos Polismyndigheten. Det förvaltningen kan göra, och också gör, är att erbjuda en arena för dialog mellan branschens företrädare och Polismyndigheten.

Utredning av regelverk och återkommande översyn

Gällande de konkreta förslag som lämnas i motionen, att staden genomför en utredning av det rådande regelverket samt uppdaterar sina rutiner och arbetssätt för att ytterligare underlätta för branschen med särskild hänsyn till de punkter som berörts i motionen, vill förvaltningen framhålla att det rådande regelverket i stor utsträckning är lag eller förordning som staden inte kan ändra på egen hand. Gällande de riktlinjer för serveringstillstånd som finns uppdaterades de senast under 2024.

Vidare föreslås en årlig översyn av regelverket och dess effektivitet sker inom ramen för branschrådet, där representanter från både staden och besöksnäringen regelbundet träffas. Det sker ett ständigt pågående förbättringsarbete inom förvaltningen. Bland annat ser för närvarande all kommunikation över med tillståndshavarna – allt från tillståndsbevis till beslut, ansökningsformulär och kommunceringsbrev. Detta i syfte att underlätta för näringsidkarna. Som alltid gällande tillståndsfrågor är den en

balansakt att ha tillräcklig kontroll för att upptäcka och avskräcka fusk och oegentligheter, samtidigt som det inte ska uppfattas som alltför tungt och byråkratiskt.

Förvaltningen anser att den balansen finns, men det finns en strävan att ständigt erbjuda bättre service till stadens näringsidkare. Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionen.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2025 följande.

Trafiknämnden beslutar enligt trafikkontorets förslag:

1. Trafiknämnden beslutar att överlämna trafikkontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Trafiknämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Reservation av Sara Svanström (L), se Reservationer m.m.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

I motionen lyfter skribenterna upp flera olika tillståndsprocesser som är fördelade på olika förvaltningar. Trafikkontorets svar på remissen avgränsas därför till frågor som berör polistillståndsprocessen och tillhörande markupplåtelse.

Trafikkontorets uppdrag är att säkerställa trygga, tillgängliga och attraktiva offentliga rum som fungerar för alla. En levande stadsmiljö med uteserveringar och folkliv skapar trivsel, trygghet och gör staden mer inbjudande för både invånare, företagare och besökare. Uteserveringar är därför en viktig del av stadslivet och antalet tillstånd har ökat från 34 ärenden år 1994 till 2 977 ärenden år 2024. Samtidigt är det avgörande att de grundläggande funktionerna i gaturummet som framkomlighet, tillgänglighet och renhållning alltid säkerställs.

Service mot företagen

Motionärerna föreslår att staden ska förbättra företagares möjligheter att komma i kontakt med ansvarig handläggare i sina ärenden. När en ansökan inkommer till Polismyndigheten remitteras ärendet till Trafikkontoret, som därefter yttrar sig. När remissen registrerats hos Trafikkontoret etableras kontakt med ansvarig handläggare. Varje handläggare har ett direktnummer för att säkerställa en smidig och personlig dialog med sökande. Innan ärendet tilldelats handläggare kan sökande även vända sig till Trafikkontorets servicecenter för att få svar på generella frågor om sitt ärende eller ansökningsprocessen.

Kontoret arbetar aktivt med NKI, Nöjd-Kund-Index, för att stärka servicen gentemot stadens aktörer. Exempelvis proaktiv kommunikation med tidigare tillståndshavare, utveckla mer digitala tjänster kopplat mot handläggningen och möjlighet att följa sitt ärende på webben. Kontoret tittar även på möjligheten för gemensamma informationsinsatser med stadsbyggnadskontoret och socialförvaltningen för nya

verksamheter. Genom fördjupad samverkan mellan stadens förvaltningar kan kommunikationen gentemot företagare göras mer enhetlig och tillgänglig.

Tillståndsavdelningen arbetar även med en upphandling av ett nytt stödsystem för tillståndsärenden. Målet är att det nya systemet ska underlätta för tillståndshavare att följa sina ärenden och kunna kommunicera med ansvarig handläggare digitalt direkt i ärendet.

Effektiv och rättssäker tillståndsgivning

Vidare lyfts vikten av att staden bör vara tillmötesgående vid mindre överträdelser mot gällande tillstånd, och att ingripanden bör ske först vid upprepade händelser. När överträdelser uppmärksammas av trafikkontoret eller via synpunkter från allmänheten kontaktas aktuell verksamhet för att kunna åtgärda synpunkten. Det är dock Polismyndigheten som är tillsynsmyndighet för polistillstånd, och trafikkontoret saknar idag befogenhet att fatta beslut om ingripanden eller återkallelse av tillstånd. Trafikkontoret kan dock vid upprepade överträdelser välja att inte förnya upplåtelsen genom att avstyra en ansökan om förlängning av ett tillstånd.

I motionen föreslås att staden bör sätta upp ett mål om att handläggningstiden maximalt ska uppgå till fyra veckor. Eftersom Trafikkontoret agerar remissinstans i polistillståndsprocessen är det dock Polismyndigheten som styr den totala handläggningstiden. Trafikkontorets svarstid varierar beroende på ärendets komplexitet, men grundprincipen är att remisser från Polismyndigheten ska besvaras inom två veckor. Ärenden av enklare karaktär hanteras vanligtvis inom en dag på trafikkontoret. Gällande förslaget om förenklat förfarande för etablerade verksamheter som önskar utöka exempelvis uteserveringsytor, kan trafikkontoret konstatera att staden i dessa fall endast utgör remissinstans i polistillståndsprocessen. En ny ansökan behöver därmed alltid inkomma till Polismyndigheten vid förändringar eller förlängningar av ett befintligt tillstånd. Trafikkontoret arbetar dock på flera sätt för att förenkla handläggningen, bland annat rekommenderas tillståndshavare att ansöka i god tid och ser över möjligheterna att kunna tillstyrka tillstånd i 3 säsonger framåt. Möjligheten till fleråriga tillstånd kan begränsas av planerade ombyggnationer av gator och torg.

För närvarande pågår en nationell översyn av ordningslagen och Polismyndighetens roll i upplåtelse av offentlig mark. En lagändring som ger kommunen större befogenheter skulle skapa bättre förutsättningar för att följa upp ärenden, påverka handläggningstider och stärka företagens möjlighet till delaktighet i tillståndsprocessen genom ett mer proaktivt kommunalt arbete. Trafikkontoret ser en sådan ändring som mycket positiv och skulle avsevärt kunna bidra till att korta kötider och öka kontorets möjligheter att ha egna inspektörer som kan hjälpa till att skapa en attraktiv utemiljö.

Skribenterna efterfrågar att villkoren för utformningen av uteserveringar i staden förenklas och underlättar möjligheten för uteserveringar året runt. Trafikkontoret

arbetar proaktivt med att tillgängliggöra vinteruteserveringar bland annat i stadsmiljözonerna.

Under året har ett kontorsövergripande samarbete, bland annat med stadsbyggnadskontoret, pågått för att ta fram riktlinjer och villkor som bidrar till en enhetlig stadsbild. Syftet är att varje plats ska spegla sin unika karaktär och samtidigt förmedla ett vårdat och sammanhållet intryck. De riktlinjer som gäller i dag har tagits fram för att skapa attraktiva och levande gaturum samtidigt som trafiksäkerhet, tillgänglighet, framkomlighet och god renhållning säkerställs.

Trafikkontoret har tydliga riktlinjer gällande uppbyggnad av golv på uteserveringar. Motiveringen bakom detta är att en uteservering ska vara en del av gaturummet, där möbler placeras direkt på trottoaren. Golv försvårar renhållningen och blir tillhåll för skadedjur. För stora barriärer eller byggnadsliknande konstruktioner som fjärmar av gaturummet från uteserveringen riskerar dessutom att skapa skymda hörn, trånga passager och minska de positiva stadslivseffekter som uteserveringar annars bidrar till.

Kraven på uteserveringarnas utformning är därför viktiga för att de bidrar positivt till det offentliga rummet och främjar en attraktiv stadsmiljö för både verksamheter och medborgare.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 15 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen noterar att ett nytt Näringslivsprogram med tillhörande etableringsstrategi kommer att föreläggas kommunfullmäktige under hösten 2025. Koncernledningen menar att besöksnäringen är viktig för stadens utveckling och attraktivitet. Det ska vara lätt för näringsidkare att komma i kontakt med staden, speciellt i tillstånds- och tillsynsfrågor.

Koncernledningen instämmer i dotterbolagets svar.

Underremiss

Stockholm Business Region AB:s remissvar daterat den 6 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm har ett starkt och diversifierat näringsliv med en mångfald av branscher. Besöksnäringen är en hörnsten i Stockholms ekonomi som både genererar arbetstillfällen och bidrar till stadens kulturella och sociala liv för både besökare och medborgare.

Besöksnäringen är alla de företag och aktörer som har någon del av sin försäljning till besökare och består därför av många olika verksamheter inom områdena resa, äta, bo, göra och handla. Dessa kan i sin tur delas upp i elva branscher: handel, boende, restaurang, vägtransporter, flyg, resebyråer, kultur, uthyrning/hyrbil, sport och fritid,

färja/fartyg och tåg. I Stockholm är nästan 100 000 personer sysselsatta i dessa branscher, vilket gör besöksnäringen till en av de viktigaste sektorerna i staden, med betydande effekter på sysselsättning, skatteintäkter och stadens attraktionskraft.

Besöksnäringen har under 2000-talet varit en av de tjänstenärings i Sverige som skapat flest arbetstillfällen och näringsens utveckling är beroende av många funktioner i kommunen. Stockholm Stad har en viktig roll i utvecklingen av Stockholms besöksnäring.

Ansvar för samordning av förenklingsarbete inom staden ligger idag på Stadsledningskontoret. Det är av stor vikt att alla berörda förvaltningar kontinuerligt utvecklar arbetssätt för att förenkla och underlätta, inte minst då besöksnäringen är den näring som i allra störst utsträckning möter kommunen som myndighet, i tillstånds- och tillsynsfrågor. Goda förutsättningar för att både starta och driva företag inom besöksnäringen är avgörande för stadens långsiktiga attraktivitet.

Stockholm Business Region är Stockholms stads näringslivs- och destinationsbolag. Bolagets uppdrag är att stärka Stockholms attraktionskraft som en ledande region för företagsetableringar och turism, både internationellt och lokalt. Bolaget driver Stockholm Business Alliance (SBA), ett samarbete mellan 55 kommuner. SBA genomför regelbundna kundundersökningar inom områdena myndighetsutövning och upphandling genom Nöjd Kund Index (NKI) och Nöjd Upphandling Index (NUI). Undersökningarna genomförs i samverkan med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Den vanligaste kontakten företagen har med kommunen är oftast inom just myndighetsutövning och upphandling. SBA:s Företagsklimatundersökning tar reda på vad företag som varit i kontakt med kommunen inom dessa områden tycker och visar inom vilka myndighets- och serviceområden som företagaren anser att kommunerna fungerar bra respektive mindre bra i samt vad kommunerna behöver bli bättre på. I den senaste undersökningen hamnade Stockholm på plats 118 av Sveriges kommuner med ett godkänt NKI på 74. Även om större kommuner ofta har det svårare än mindre att uppnå ett högt NKI och Stockholm ligger bättre till än både Malmö och Göteborg, så bedömer bolaget att det finns förbättringspotential och behov av fortsatt förenklingsarbete vilket också stipuleras i förslaget till nytt näringslivsprogram för staden.

SBR deltar aktivt i Socialförvaltningens branschråd som motionärerna omnämner och delar uppfattningen om rådets angelägenhet samt är positiva till att samtal om regelverk och effektivitet lyfts i detta forum. Bolaget vill dock framhålla vikten av att deltagande från näringslivet säkerställs så att rätt personer deltar utifrån vilken agenda som sätts.

Bolaget ställer sig alltid positiva till löpande förbättringsarbete och även en särskild utredning av hur rutiner och arbetssätt kan stärkas ytterligare som motionärerna skriver, för att underlätta för besöksnäringen.

Svensk Handel

Svensk Handels yttrande daterat den 30 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Allmänna synpunkter

Som en del av besöksnäringen står handeln bakom uttalandet om att ”besöksnäringen betyder mycket för Stockholm - kulturellt, ekonomiskt, socialt - och bidrar till en levande, välkomnande och attraktiv stad att både bo i och besöka. En storstad behöver ges förutsättningar för att leva och den infrastruktur av krogar, restauranger, nattklubbar, hotell och annat som besöksnäringen består av ska stöttas av staden, inte upplevas som onödiga, byråkratiska hinder”.

Till det vill Svensk Handel även lägga vikten av ökad kunskap hos både politiker och tjänstemän om branschernas förändrade villkor i den värld där framförallt handeln i dag agerar på en global marknad med en internationell prissättning, något som förändrar branschens förutsättningar och behov.

Synpunkter på utredningens förslag

Svensk Handel stödjer motionsskrivarna Jan Jönsson och Anne-Lie Elfén i vikten av att

- det ska vara lätt att göra rätt
- stadens tillstånds- och tillsynsverksamhet ska vara serviceinriktad och myndighetsutövningen baseras på dialog, rådgivning och kundfokus.
- skapa förutsättningar för en levande utomhusstad

Svensk Handel tillstyrker därför förslagen

1. Att staden, i samråd med representanter för besöksnäringen, genomför en utredning av det rådande regelverket samt uppdaterar sina rutiner och arbetssätt för att ytterligare underlätta för branschen med särskild hänsyn till de punkter som berörts i motionen.
2. Att en årlig översyn av regelverket och dess effektivitet sker inom ramen för branschrådet, där representanter från både staden och besöksnäringen regelbundet träffas.

Visita Stockholm

Visita Stockholms yttrande daterat den 2 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Visita Stockholm & Gotland ställer sig bakom motionen och välkomnar det tydliga engagemanget för att förbättra förutsättningarna för besöksnäringen i Stockholm.

Besöksnäringen är en **basnäring** som spelar en avgörande roll för jobbskapande och tillväxt i Sverige. Den sysselsätter över 200 000 människor och är för många en första väg in på arbetsmarknaden och till egen försörjning. Bland Visitas medlemmar finns allt från hotell och restauranger till campingplatser, nöjesparker, vandrarhem, spa-, konferens- och skidanläggningar. I Stockholm är näringen en viktig del av stadens identitet och attraktivitet – både för invånare och besökare.

Motionen lyfter flera centrala utmaningar som branschen länge påtalat, inte minst behovet av **regelförenklningar och en mer serviceinriktad myndighetsutövning**. Visita välkomnar ett ökat fokus på att modernisera och effektivisera stadens kontakt med företagare. Tydliga, rättvisa och digitalt tillgängliga regelverk är avgörande för sund konkurrens och för att skydda både företag, konsumenter och miljö. Särskilt små och medelstora företag drabbas hårt av komplexa och tidskrävande regelverk, vilket hämmar både etablering och tillväxt.

Vi tackar för motionens ambition att förenkla för företagen och främja smidigare myndighetskontakter i Stockholms stad. Det är också glädjande att motionen utgår från konkreta behov som lyfts av branschen i olika forum. Visita har i detta sammanhang tagit fram dokumentet *Regelförenklningar för kommuner – inklusive checklista*, som kan vara ett värdefullt stöd i stadens arbete med att förbättra rutiner och arbetssätt. Vi rekommenderar att detta material används som underlag i den föreslagna utredningen.

Vi instämmer särskilt i följande delar av motionen:

- Behovet av **snabbare och mer tillgängliga tillståndprocesser**, inklusive möjlighet till personlig kontakt via telefon.
- Förenklade förfaranden för **expansion och cateringverksamhet**, där redan godkända aktörer inte ska behöva lämna in samma information flera gånger.
- Utveckling av **uteserveringar året runt**, vilket stärker stadens puls och trygghet samtidigt som det ger företag bättre investeringsförutsättningar.
- Översyn av **regelverk kring satellitserveringar**, där nuvarande regler upplevs som onödigt krångliga.
- Att besöksnäringen ges en tydlig roll i **stadsplanering och större ombyggnationer**, för att undvika negativa konsekvenser för verksamheterna.
- Vi ser mycket positivt på förslaget om en **årlig översyn inom ramen för branschrådet**, där en kontinuerlig dialog mellan staden och näringen kan bidra till ett mer dynamiskt och hållbart regelverk.

Sammanfattningsvis är motionen ett viktigt steg mot att skapa bättre förutsättningar för besöksnäringen i Stockholm. Vi uppmanar staden att ta tillvara på branschens erfarenheter och insikter i det fortsatta arbetet, och ser fram emot att bidra konstruktivt i den processen.

Reservationer m.m.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Reservation av Elin Hjelmestam (L)

Föreslår att nämnden beslutar att bifalla motionen samt att därutöver anföra följande:

Vi vill tacka för det innehållsrika svaret, som visar att det pågår ett systematiskt arbete för att förbättra stadens tillsyn, tillståndsgivning och service gentemot besöksnäringen. Det är positivt att flera digitala lösningar och förenklade processer har införts för att underlätta företagets kontakter med staden. Samtidigt konstaterar vi att svaret till stor del främst redovisar nuläget och pågående utvecklingsarbete, snarare än att förvaltningen reflekterar kring eller tar ställning till motionens konkreta förslag.

Motionens intention är att ytterligare förenkla regelverket och skapa ett näringslivsklimat som stärker Stockholm som besöksstad. Vi menar därför att motionen bör bifallas. Vi vill också uppmärksamma att delar av motionens innehåll inte tycks ha uppfattats fullt ut.

Frågan om satellitservering handlar om att underlätta för serveringar som är fysiskt avskilda från huvudverksamheten, exempelvis av en cykelväg eller gångata, men där gästerna i dag inte får bära med sig egen dryck. Detta är en separat fråga som behöver lösas i dialog med branschen, och något som kunnat lösas i andra städer.

När det gäller danstillstånd konstaterar vi att avskaffandet i praktiken inte har inneburit en förenkling. Tvärtom har det nya systemet för dansanmälan ofta medfört minst lika mycket administrativ börda, vilket står i direkt motsättning till lagstiftarens intention om förenkling. Här bör staden verka för att lagstiftningen tillämpas på ett sätt som faktiskt underlättar för branschen.

Sammanfattningsvis delar vi förvaltningens bild av vikten av ett systematiskt utvecklingsarbete, men anser att motionens konkreta förslag är välgrundade och bör ligga till grund för stadens fortsatta arbete med att stärka och underlätta för besöksnäringen.

Socialnämnden

Reservation av Jan Jönsson (L)

1. att bifalla motionen, samt
2. att därutöver anföra.

Vi ser positivt på att förvaltningen öppnar för att se över vissa regleringar, exempelvis kring serveringstillstånd för uteserveringar.

Det är viktigt att staden löpande gör justeringar i dialog med näringen. Men den bild som den rödgröna majoriteten återkommande beskriver delas inte av branschens aktörer.

Motionen bygger på konkreta problem som vi har fått direkt från möten med restauratörer och från besöksnäringens egna dokument. Neringen upplever en helt annan verklighet än den majoriteten vill ge sken av. Samtidigt ser vi hur ovanligt många konkurser drabbar branschen och att små aktörer saknas i branschrådet.

Viktiga erfarenheter och perspektiv riskerar därmed att aldrig nå fram. Att då beskriva läget som att allt fungerar väl är att blunda för problemen.

För att Stockholm ska vara en attraktiv och levande stad behöver vi ta branschens oro på allvar och följa utvecklingen mer systematiskt – till exempel genom statistik över konkurser och nöjdhetsindex.

Trafiknämnden

Reservation av Sara Svanström (L)

Föreslår att nämnden beslutar att bifalla motionen samt att därutöver anföra följande:

Vi vill tacka för det innehållsrika svaret, som visar att det pågår ett systematiskt arbete för att förbättra stadens tillsyn, tillståndsgivning och service gentemot besöksnäringen. Det är positivt att flera digitala lösningar och förenklade processer har införts för att underlätta företagets kontakter med staden. Samtidigt konstaterar vi att svaret till stor del främst redovisar nuläget och pågående utvecklingsarbete, snarare än att förvaltningen reflekterar kring eller tar ställning till motionens konkreta förslag.

Motionens intention är att ytterligare förenkla regelverket och skapa ett näringslivsklimat som stärker Stockholm som besöksstad. Vi menar därför att motionen bör bifallas. Vi vill också uppmärksamma att delar av motionens innehåll inte tycks ha uppfattats fullt ut.

Frågan om satellitservering handlar om att underlätta för serveringar som är fysiskt avskilda från huvudverksamheten, exempelvis av en cykelväg eller gågata, men där gästerna i dag inte får bära med sig egen dryck. Detta är en separat fråga som behöver lösas i dialog med branschen, och något som kunnat lösas i andra städer. När det gäller danstillstånd konstaterar vi att avskaffandet i praktiken inte har inneburit en förenkling. Tvärtom har det nya systemet för dansanmälan ofta medfört minst lika mycket administrativ börda, vilket står i direkt motsättning till lagstiftarens intention om förenkling. Här bör staden verka för att lagstiftningen tillämpas på ett sätt som faktiskt underlättar för branschen.

Sammanfattningsvis delar vi förvaltningens bild av vikten av ett systematiskt utvecklingsarbete, men anser att motionens konkreta förslag är välgrundade och bör

ligga till grund för stadens fortsatta arbete med att stärka och underlätta för besöksnäringen.